

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Strategies for local educational information serviced promoting of academic resource
and information technology department in Loei Rajabhat University

อริญชัย หามณี¹ ธนกฤต ทวีสุทธิ² ประจัญ กิ่งมิ่งแฮ² ไพศาล แนนอุดร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น 2) สร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 3) ทดลองและประเมินผลยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมายคือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน แบบสอบถามความต้องการจำเป็นกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กับผู้เกี่ยวข้อง 20 คน เพื่อสร้างยุทธศาสตร์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน แบบประเมินการจัดนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แบบประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บริการเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่นจำนวน 93 คน และแบบประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 120 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นพบว่า กรอบประเด็นสารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมี 8 ด้าน คือ 1) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น 2) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น 4) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 5) ด้านศิลปหัตถกรรม 6) ด้านเกษตรกรรม 7) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ 8) ด้านคติและความเชื่อ เมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 2) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น และ 3) ด้านคติและความเชื่อ ส่วนความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้วิสัยทัศน์ คือ การบริการและพัฒนาสารสนเทศทางการศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น มี 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การค้นหาสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น 3) การถ่ายทอดสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น 4) การบริการสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ในภาพรวม พบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.39) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.55)

¹ นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² อาจารย์ ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

3. ผลการทดลองและประเมินผลยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า ระดับการประเมินต่อการจัดการนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36) การประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บริการเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54) และผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจการให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73)

คำสำคัญ: การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this study were 1) to study states and necessary needs of the educational information service for local services 2) to create the strategies of supporting the educational information service for local services and 3) to examine and estimate the strategies of supporting the educational information service for local services of LRU Learning Resource Center and Information Technology. The ways of collecting information were 10 interviewees. Questionnaires were from 370 informants. There were 20 stakeholders attending workshop to create the strategies using SWOT analysis after that six experts to evaluate the feasibility of the strategies. Experiments and evaluation regarding IT local wisdom exhibition using 5 experts, website satisfaction using 93 persons, and target group satisfaction using 120 persons were undertaken. The data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean and standard deviation.

The results of research were concluded as follows:

1. The results of studying state and necessary needs of the educational information services for local services found 8 concepts of educational information for local wisdom 1) language and local literature 2) local culture and custom 3) local vegetables and food 4) Thai traditional medicine and local herbs 5) art and crafts 6) agriculture 7) instruments 8) folklore and beliefs. The three most necessary needs were 1) Thai traditional medicine and local herbs 2) local vegetables and food and 3) folklore and beliefs whereas one least necessary need was local culture and custom.

2. The results of strategy creativity found vision as “Services and Development for Educational Information to Local Resources” and four strategic issues: 1) searching for local wisdom information 2) developing education information system for local wisdom 3) passing on education information 4) effective local education information services. And evaluation of the feasibility of the four strategic issues were found the appropriateness was at the highest ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.39) and the possibility was at a high level ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.55).

3. The results of examining and estimating the strategies found the level of evaluation regarding IT local wisdom exhibition was overall at a high level ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36); the website satisfaction was at a high level ($\bar{X} = 4.48$, SD = 0.54); target group satisfaction was at a high level ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73).

Keywords: educational Information service for local services.

ความเป็นมาของปัญหา

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้พัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารโทรคมนาคม และอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดโลกยุคสารสนเทศเป็นสิ่งควรรู้พร้อมแดน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้กระทำได้ง่าย เทคโนโลยีแพร่กระจายอย่างกว้างขวาง โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา มีนวัตกรรมและตลาดแรงงานใหม่ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มและมูลค่าสูงบนพื้นฐานของนวัตกรรมทรัพยากรมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมสารสนเทศ ดังที่ระบุไว้ในนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของไทย (IT 2020) นอกจากนี้โลกยุคสารสนเทศ ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีการทำงานและการจ้างงานของแรงงานในอนาคต ซึ่งเป็นภาพอนาคตที่สำคัญต่อการออกแบบอุดมศึกษาในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ของอุดมศึกษาเป็นทั้งหัวใจและปัจจัยสำคัญของอุดมศึกษา ครอบคลุมทั้งโครงสร้างเชิงสาร์ตและโครงสร้างทางกายภาพที่สำคัญ 4 ประการได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) และจากผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดตั้งกองทุนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการผลิต วิจัย และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยมีหน้าที่ 3 เรื่อง คือ 1) การส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายการศึกษาแห่งชาติ (National education network) เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ

ด้านการศึกษาไปยังสถานศึกษาทั่วประเทศ และนานาชาติ 2) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการศึกษา (National education information system) เป็นศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และ 3) ส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้แห่งชาติ (National learning center) เพื่อเป็นศูนย์กลางจัดเก็บเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

ปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าการนำเนื้อหาสาระในสื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศไปใช้ในการเรียน การสอน ครูและนักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อย และสถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำหรับสื่อไม่เพียงพอ ถ้าสมักรวมทั้งครูยังไม่สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริงและผู้เรียนไม่ได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบกับสถานศึกษาบางแห่งยังขาดสื่อที่ทันสมัยและมีคุณภาพ จึงไม่เพียงพอต่อการใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองของครูและนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง

สมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริม วิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทาง วิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทย ฐานะครู (สำนักงานเลขาธิการสถาบันราชภัฏ, 2547) และ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึก ในความเป็นไทย มีความรู้และผูกพันต่อท้องถิ่น น้อมนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพ เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู และยึดหลักการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย กอง นโยบายและแผน, 2557) ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ อยู่ 6 ด้าน คือ 1) การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 2) การ ผลิตและพัฒนาครูอย่างมีคุณภาพ 3) การพัฒนางานวิจัย 4) การบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค 5) การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น 6) การ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2557)

จากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาของท้องถิ่นที่ยัง ขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง และขาดการดูแลรักษา ถ่ายทอด จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงเป็นสาเหตุที่จะต้องแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนโดยการสร้าง ยุทธศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การ ส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการ ท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย การใช้แนวคิดกระแสหลักของการ พัฒนาอย่างยั่งยืนที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาใน 3 มิติ คือ มิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสิ่งแวดล้อม ลดความ เหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสในการรับรู้สารสนเทศ โดยให้ ความสำคัญ ได้แก่ การศึกษา การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานเพื่อการเข้าถึงข้อมูล/สารสนเทศ/ความรู้/บริการ ของรัฐ ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กรอบนโยบาย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะเวลา พ.ศ.2554- 2563 ของประเทศไทย (ICT2020) ประกอบกับการศึกษา

แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของ คนในท้องถิ่น รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การ บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (สำนักงาน เลขาธิการสถาบันราชภัฏ, 2547) การบริการวิชาการให้ ท้องถิ่นมีศักยภาพในการดำรงชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผล การ พัฒนาไปสู่สังคมและประเทศชาติ จากการมุ่งมั่นในการ พัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนและสถาบันท้องถิ่นมีความ ผูกพันใกล้ชิดกัน มุ่งเน้นการบูรณาการวิชาการกับภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพการพึ่งพาตนเอง รวมถึงการถ่ายทอด ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2555) จึงเห็นควรศึกษายุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการ สารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทย บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านการศึกษามีปัญญาท้องถิ่นให้มีประสิทธิผลและ ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็น การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการ สารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทย บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. เพื่อทดลองและประเมินผลยุทธศาสตร์การ ส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการ ท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการ สารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทย บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็นระยะ มีทั้งหมด 3 ระยะ (Phases) ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น

การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็น ซึ่งมี 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษากรอบประเด็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น และ 2) ศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมายประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1.1 การศึกษากรอบประเด็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบ ใช้กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 5 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 5 คน

1.2 การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จากกลุ่มประชากรที่ใช้บริการในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐานของจังหวัดเลย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 4,843 คน (ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, 2557) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 370 คน (Yamane, 1973)

1.3 การตรวจสอบและยืนยันข้อมูลสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ใช้ประชากรกลุ่มเป้าหมายจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 การศึกษากรอบประเด็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับกรอบประเด็นหลักของการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น มีความหมายว่าอย่างไร เรียกว่าอะไร และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

2.2 การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น โดยใช้แบบสอบถามสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น มีข้อความให้ตอบข้อมูล 2 ชุด หรือการตอบสนองคู่ (Dual-Response format) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (ประยูร อาษานาม, 2544)

2.3 การตรวจสอบและยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาไว้ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น เป็นข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สังกัด และประสบการณ์การทำงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น 2) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น 4) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 5) ด้านศิลปหัตถกรรม 6) ด้านเกษตรกรรม 7) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ 8) ด้านคติและความเชื่อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นฐาน จากแบบสอบถามสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการ99สารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ร้อยละ

(percent) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified)

4.2 เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) จากการสัมภาษณ์ เขียนสรุปเป็น ความเรียงตามหลักวิชาการ เพื่อนำกรอบ ประเด็น ความหมายและองค์ประกอบบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็น การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น

ระยะที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริม การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อ บริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เป็นขั้นตอนการสร้าง และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ยุทธศาสตร์

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (workshop) เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารและครูผู้สอนจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดเลย จำนวน 10 คน และตัวแทนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 10 คน

1.2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ จากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 จากแนวคิดกรอบประเด็น และความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อ บริการท้องถิ่น จากระยะที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไปและความต้องการบริการสารสนเทศทางการศึกษา การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (workshop) โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการ

บริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการบริการท้องถิ่นของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย

2.2 การประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทาง การศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูล จากแบบ ประเมินผลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทาง การศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ซึ่งใช้ เกณฑ์การประเมินประกอบด้วยแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3.2 เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม (workshop) โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เขียนสรุปเป็นความเรียงตามหลักวิชาการยุทธศาสตร์การ ส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อ บริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ระยะที่ 3 การทดลองและประเมินผล ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทาง การศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เป็นขั้นตอนการทดลองใช้และประเมิน ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทาง การศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากรในการประเมินการจัดนิทรรศการ สารสนเทศทางการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ในศูนย์วิทย บริการ (ห้องสมุด) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ

จำนวน 5 คน

1.2 ประชากรผู้ใช้บริการเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น ในช่วงเดือน สิงหาคม ถึง กันยายน 2559 จำนวน 93 คน

1.3 ประชากรในการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ใช้กลุ่มเป้าหมายกับโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดเลย จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านนาโคก 2) โรงเรียนบ้านหนองหญ้าไซ 3) โรงเรียนบ้านวังไทรโนนสมบูรณ์ 4) โรงเรียนนาอ้อวิทยา การประเมินความพึงพอใจโดยใช้ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 120 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 โครงการจัดนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น 2) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น 4) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 5) ด้านศิลปหัตถกรรม 6) ด้านเกษตรกรรม 7) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ 8) ด้านคติและความเชื่อ

2.2 โครงการจัดทำเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น ประเมินทางออนไลน์ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจในขอบเนื้อหา 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบเว็บไซต์ 2) ด้านเนื้อหาสารสนเทศ

2.3 โครงการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น กับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งใช้แบบประเมินความพึงพอใจในเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านเนื้อหาสารสนเทศ 3) ด้านการนำเสนอ 4) ด้านการนำไปใช้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการจัดนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น แบบประเมินความพึงพอใจการใช้บริการเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น และแบบประเมินความพึงพอใจการใช้บริการสารสนเทศทาง

การศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินประกอบด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยใช้สถิติด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น

1.1 การศึกษาการขอประเด็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน พบว่า การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น 2) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น 4) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 5) ด้านศิลปหัตถกรรม 6) ด้านเกษตรกรรม 7) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ 8) ด้านคติและความเชื่อ

1.2 ผลการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น จากข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 370 คน ซึ่งเป็นเพศหญิง 262 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 และเพศชาย 108 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.2 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 51.6 และส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 95.1

1.2.1 สภาพทั่วไปของการบริการสารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น โดยสภาพที่เป็นจริงของการบริการสารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.91) ส่วนสภาพที่คาดหวังของการบริการสารสนเทศทางการศึกษามีปัญญาท้องถิ่น ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดที่ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.76)

1.2.2 สภาพและความต้องการจำเป็นในการบริการ

สารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ซึ่งเป็นสารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 8 ด้าน และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร อันดับที่ 2 คือ ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น อันดับที่ 3 คือ ด้านคติและความเชื่อ อันดับที่ 4 คือ ด้านศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น อันดับที่ 5 คือ ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ อันดับที่ 6 คือ ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น อันดับที่ 7 คือ ด้านเกษตรกรรม และ อันดับที่ 8 คือ ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้นำกรอบและประเด็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น และผลของการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น มาประกอบการพิจารณาสร้างยุทธศาสตร์ และได้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และผลการประเมินผลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ ดังนี้

2.1 ผลการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิสัยทัศน์ (Vision)

แหล่งบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ท้องถิ่น

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น
2. บริการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาแก่ท้องถิ่น

3. บริการวิชาการเพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น

เป้าประสงค์ (Goals)

1. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น
2. เพื่อให้บริการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาแก่ท้องถิ่น
3. เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น

เป้าหมายหลัก (Goals) : เป็นแหล่งให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่สำคัญ

1. มีระบบสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น
2. บริการเผยแพร่และถ่ายทอดสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น
3. บริการสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การค้นหาสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเผยแพร่และถ่ายทอดสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริการสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดที่ ($\bar{X} = 4.77$,

S.D. = 0.39) และมีระดับความเป็นไปได้เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่ ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.55$)

3. ผลการทดลองและประเมินผลยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ซึ่งได้ทำการทดลองยุทธศาสตร์โดยการดำเนินโครงการจัดนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษามิปัญญาท้องถิ่นในศูนย์วิทยบริการ(ห้องสมุด) โครงการจัดทำเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษามิปัญญาท้องถิ่น และโครงการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ผลการทดลองและประเมินผล มีดังนี้

3.1 ผลการประเมินการจัดนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษามิปัญญาท้องถิ่น พบว่า มีระดับการประเมินการจัดนิทรรศการโดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.36$) และเมื่อพิจารณารายชื่อที่มีระดับการประเมินมากที่สุด คือ ด้านการนำเสนอตอบคำถามและด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) รองลงมาได้แก่ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับสารสนเทศทางการศึกษา อยู่ระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.44$) ส่วนชื่อที่มีระดับการประเมินต่ำสุดคือ ความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ อยู่ระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.54$)

3.2 ผลการประเมินผู้ใช้บริการเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษามิปัญญาท้องถิ่น พบว่า มีระดับความพึงพอใจภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.54$) และเมื่อพิจารณารายชื่อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความสะดวก ชัดเจนในการสืบค้นข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.55$) รองลงมาคือความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.51$) ส่วนชื่อที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ความน่าสนใจ (สี อักษร ภาพประกอบ) อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.57$)

3.3 ผลของการประเมินความพึงพอใจการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจการให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.73$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย” มีข้อค้นพบที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กรอบประเด็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน พบว่า สารสนเทศทางการศึกษาเป็นความรู้ที่ตัดขาดจากผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศและด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและหน่วยงานทางการศึกษาที่จะต้องระดมสมองร่วมกันในการสร้างสารสนเทศทางการศึกษาให้มีมาตรฐานและน่าเชื่อถือสามารถนำมาอ้างอิงได้ ซึ่งได้มีการสรุปกรอบและประเด็นสารสนเทศทางการศึกษามิปัญญาท้องถิ่นมี 8 ด้าน คือ
- 1) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น 2) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น 4) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 5) ด้านศิลปหัตถกรรม 6) ด้านเกษตรกรรม 7) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ 8) ด้านคติและความเชื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม ชมภูหลง (2542) ได้แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ 10 กลุ่ม ดังนี้ คือ
- 1) ด้านเกษตรกรรม 2) ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม 3) ด้านการแพทย์แผนไทย 4) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และ 5) ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน 6) ด้านศิลปกรรม 7) ด้านภาษาและวรรณกรรม 8) ด้านปรัชญา ศาสนา และ 9) ด้านโภชนาการ และ 10) ด้านองค์กร

2. ความต้องการจำเป็นการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังการให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้ง 8 ด้าน ซึ่งนำมาจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ 1) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพรมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.50 2) ด้านคติและความเชื่อมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.47 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่นมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.47 4) ด้านศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.46 5) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.46 6) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.45 7) ด้านเกษตรกรรม มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.44 และ 8) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.43 ตามลำดับ ซึ่งอาจเกิดจากในปัจจุบันวิวัฒนาการทางด้านเชื้อโรคได้เกิดขึ้นอย่างมาก การเกิดโรคใหม่ๆที่มากับเชื้อไวรัสและโรคที่มาจากอาหารและทางอากาศ ทำให้มีความต้องการจำเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้อง ชวน เพชรแก้ว (2547) กล่าวว่า จากภาวะวิกฤตดังกล่าว จึงทำให้เรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านได้รับความสนใจจากองค์กรต่าง ๆ สอดคล้องกับ สมจิต พรหมเทพ (2543) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อชาวบ้าน ครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังนี้ คือ 1) เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแต่อดีตอันยาวนาน จนกลายเป็นวิถีชีวิตประจำวันของตนเองและชุมชน 2) เป็นมรดกทางสังคมที่ได้จากการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาของกลุ่มคน ประพฤติปฏิบัติอย่างมองเห็นแนวทางที่ดี และอย่างมีความเชื่อสืบทอดกันมา 3) เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีคุณค่า 4) เป็นข้อมูลพื้นฐานของการดำรงชีวิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน 5) เป็นแนวทางนำไปสู่การปรับตัวของชุมชน ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองของชุมชน 6) ช่วยเพิ่มความสมดุลระหว่างธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมกับประชาชน

3. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (workshop) จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) จำนวน 20 คน ได้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การค้นหาสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเผยแพร่และถ่ายทอดสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริการสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

ซึ่งจะนำไปเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นแผนงานโครงการโดยการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ต่อไป สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และ คณะ (2542) ได้พูดถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นศาสตร์และศิลป์ในการกำหนดการ กลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการประเมินผลกลยุทธ์ หรือเรียกว่านโยบายธุรกิจ และธงชัย สันติวงษ์ (2538) การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ชุดของการตัดสินใจ และการกระทำต่างๆที่ซึ่งจะนำการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายต่างๆได้

4. ผลการทดลองและประเมินผลยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

4.1 ผลการทดลองและประเมินการจัดนิทรรศการสารสนเทศทางการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า การประเมินการจัดนิทรรศการสารสนเทศทาง

การศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36)

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บริการเว็บไซต์สารสนเทศทางการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54)

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้บริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น พบว่า มีความพึงพอใจการให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็น การบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น พบว่า กรอบประเด็นสารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมี 8 ด้าน คือ 1) ด้านภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น 2) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น 4) ด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 5) ด้านศิลปหัตถกรรม 6) ด้านเกษตรกรรม 7) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ 8) ด้านคติและความเชื่อ เมื่อเรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นมากที่สุด ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้าน แพทย์แผนไทยและสมุนไพร 2) ด้านผักพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น และ 3) ด้านคติและความเชื่อ ส่วนความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้ยุทธศาสตร์ มี 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การค้นหาสารสนเทศด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น 3) การถ่ายทอดสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่น 4) การบริการสารสนเทศทางการศึกษาของท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และการประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ในภาพรวม พบว่า ความ

เหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.39) และความเป็นไปได้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.55)

3. ผลการทดลองและประเมินผลยุทธศาสตร์การ ส่งเสริมการบริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่นของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า การประเมินการจัดการ นิเทศการสารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36) การประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บริการเว็บไซต์ สารสนเทศทางการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นภาพรวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54) และผู้ใช้บริการมี ความพึงพอใจการให้บริการสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อบริการ ท้องถิ่นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำยุทธศาสตร์ไปใช้เป็นนโยบายของ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยได้

2. ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศทางการศึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกระบวนการ เรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัดเลย ซึ่งสามารถ ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลกระทบระยะยาว ในการ นำยุทธศาสตร์การส่งเสริมสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อ บริการท้องถิ่น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนการ ถ่ายทอดความรู้สู่ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนนักศึกษา

2. ควรมีการศึกษาผลการนำสารสนเทศทางการ ศึกษาไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดเลย

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2551). **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551-2565**. <<http://www.sri.cmu.ac.th/form/plan/15y2.pdf>> (15 มีนาคม).
- _____. (2556). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. (2554). **กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ของประเทศไทย ICT2020**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กระทรวง.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2538). **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นโยบายและแผน, กอง. (2548). **แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ.2557-2560**. เลย : กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- _____. (2555). **รายงานประจำปีและรายงานการประเมินตัวเอง ประจำปีการศึกษา 2555**. เลย : กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- _____. (2557). **แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ. 2557-2560**. เลย : กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นิคม ชมภูหลง. (2542). **การสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ (ฉบับปรับปรุง)**. มหาสารคาม : หน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- ประยูร อาษานาม. (2544). **คู่มือวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณีนภา ชูติบุตร และ นิคม ชมภูหลง. (2542). **ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย**. <<http://www.ipesp.ac.th/learning/thaistory/content4.html>> (12 ธันวาคม).
- ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา**. (2557). <https://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view_student_area.php?Area_CODE=4201> (16 พฤษภาคม).
- เลขานุการสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. (2547). **พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสถาบันราชภัฏ.
- วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, สำนัก. (2557). **แผนยุทธศาสตร์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 2557**. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2542). **องค์การและการจัดการ**. [ม.ป.ท.]: [ม.ป.พ.]
- สมจิต พรหมเทพ. (2543). **รายงานวิจัยการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านของประชาชนชนบท**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.